

# USUNĄĆ ZANIEDBANIA RESORTU!

**Wbrew obiegowym opiniom, na warunki życia codziennego w PRL narzekali również funkcjonariusze Milicji Obywatelskiej i Służby Bezpieczeństwa.**

Swoje skargi i postulaty funkcjonariusze SB i MO zgłaszali nawet w stanie wojennym, kiedy – wydawałoby się – to właśnie służbom mundurowym żyło się najlepiej. Nie oznacza to wcale, że sytuacja materialna milicjantów była w tym czasie szczególnie dramatyczna czy nawet gorsza od innych grup zawodowych, chodziło raczej o wykorzystanie dogodnej sytuacji do podwyższenia standardu życia.

Interesującym materiałem źródłowym dotyczącym kwestii warunków pracy i życia milicjantów i esbeków w latach osiemdziesiątych jest dokument zatytułowany *Analiza warunków socjalno-bytowych funkcjonariuszy MO i SB garnizonu elbląskiego* z października 1982 r. Domagali się oni radykalnej poprawy standardu życia i pracy funkcjonariuszy resortów siłowych. Postulat sformułował Komitet Wojewódzki PZPR w Elblągu na podstawie materiałów Komendy Wojewódzkiej MO. W dokumencie zwracano uwagę na trudy pracy elbląskich milicjantów i esbeków w okresie stanu wojennego, które miały wpływać między innymi na powstawanie u nich takich dolegliwości i chorób, jak: nadciśnienie, nerwica, stres, choroba wrzodowa i wieńcowa. Ponadto, jak czytamy w opracowaniu KW PZPR w Elblągu, wiele do życzenia pozostawiały warunki mieszkaniowe funkcjonariuszy. Część z nich zajmowała bowiem mieszkania o niskim standardzie, innym z kolei w warunkach stanu wojennego właściciele wypowiadali stancje i pomieszczenia sublokatorskie.

Te i inne argumenty pozwoliły KW PZPR wysunąć zaskakujący wniosek: „w ostatnich latach szereg priorytetów usunęło na plan dalszy resort MSW”, a „zaniedbania w tym zakresie [poprawy warunków socjalno-bytowych funkcjonariuszy – przyp. S.C.] ostro zarysowały się w okresie wzmożonej działalności organów porządku i bezpieczeństwa publicznego”.

16 IX 82<sup>o</sup>

## ANALIZA

### warunków socjalno-bytowych funkcjonariuszy MO i SB garnizonu elbląskiego

Do czynników, które decydują o socjalno-bytowym poziomie życia funkcjonariuszy MO i SB garnizonu elbląskiego, należy przede wszystkim zaliczyć:

- płace i zarobki,
- zaopatrzenie i wyżywienie,
- stan zdrowia i opieka medyczna,
- rekreacja i wypoczynek,
- warunki mieszkaniowe,
- warunki pracy.



Promocja oficerska w szkole milicyjnej (ze zbiorów OBEP IPN w Gdańsku)

## **I. PŁACE I ZAROBKI**

Aktualnie przeciętne wynagrodzenie funkcjonariusza wynosi około 9 tys. złotych (pensja nowo przyjętego – 8750 zł, pensja funkcjonariusza ZOMO – 8750 zł).

Istotnym problemem budżetów rodzinnych jest praca zarobkowa żon funkcjonariuszy. Ze względu na trudności, szczególnie [na terenie] wiejskim, uzyskanie odpowiedniej pracy oraz nienormowany czas pracy męża uniemożliwia podjęcie pracy zarobkowej przez żony funkcjonariuszy.

Wśród rodzin dominują rodziny posiadające troje i więcej dzieci. W tych rodzinach średnia na jednego członka rodziny wynosi około 2 tys. złotych. W szeregu przypadkach powszechnym staje się wykorzystanie urlopów na dodatkowe zarobki w celu podreperowania budżetu rodzinnego.

## **II. ZAOPATRZENIE I WYŻYWIENIE FUNKCJONARIUSZY**

Na normalnych zasadach reglamentacji, niektóre artykuły spożywcze i przemysłowe sprzedawane są w nielicznych punktach handlowych P[rzedsiębiorstwa] G[ospodarczo-H[andlowego] „KONSUMY”.

Wyżywienie prowadzą stołówki w Elblągu i Kwidzynie oraz bufety K[omendy] M[iejskiej] MO w Elblągu i Malborku oraz K[omendy] MO w Sztumie. Sieć ta jest bardzo ograniczona i nie obejmuje Komisariatów i Posterunków MO.

## **III. STAN ZDROWIA I OPIEKA ZDROWOTNA**

Stan zdrowia funkcjonariuszy ocenia się jako niezadowolający. Zdecydowany wpływ na taki stan ma:

- specyfika służby sprowadzająca się do dużych obciążeń psychicznych i stresów,
- nieunormowany czas pracy i związane z tym nieregularne odżywianie się,
- pełnienie służby zewnętrznej niezależnie od warunków atmosferycznych,
- brak warunków wypoczynku i właściwej rekreacji.

Do najczęstszych trwałych schorzeń występujących u funkcjonariuszy należą: nerwica, choroba wrzodowa, schorzenie gościcowe, schorzenie wieńcowe i nadciśnienie.

Opieka profilaktyczna i lecznicza prowadzona w oparciu o Politechnikę<sup>b</sup> KW MO oraz ambulatoria terenowe jest zadowolająca. Dzięki dobrej współpracy, w oparciu o 110. Szpital Garnizonowy na bardzo wysokim poziomie zabezpieczone jest leczenie specjalistyczne.

Poprawnie funkcjonuje działalność opiekuńcza. Głównym jej nurtem to: opieka nad rodzinami wielodzietnymi i rodzinami po zmarłych funkcjonariuszach.

## **IV. REKREACJA I WYPOCZYNEK**

Pomimo szeregu trudności na właściwym poziomie zabezpiecza się zbiorowy wypoczynek w okresie zimowym i letnim dzieci i młodzieży.

W zakresie organizacji zbiorowego i indywidualnego wypoczynku funkcjonariuszy i ich rodzin bazuje się wyłącznie na limitach skierowań na wczasy resortowe. Limity te nie pokrywają w pełni zapotrzebowań. Brak własnego ośrodka wczasowego uniemożliwia organizację wypoczynku sobotnio-niedzielnego. Trudności bazowe oraz brak możliwości wygospodarowania czasu nie pozwala na rozwój sportu i kultury fizycznej.

## **V. WARUNKI MIESZKANIOWE**

Sytuacja w [tym – S.C.] zakresie jest najbardziej dokuczliwa. W woj. elbląskim na mieszkanie oczekuje około 400 funkcjonariuszy. Około 50% załóg posterunków zamieszkuje poza terenami właściwej gminy.

W większości mieszkania zajmowane przez funkcjonariuszy są bardzo niskiego standardu i o dużym zagęszczeniu.

Aktualnie najpilniejszym problemem jest pozyskanie obiektu z przeznaczeniem na hotel dla funkcjonariuszy. Brak takiego obiektu uniemożliwia nabór do służby w organach MO.

W ostatnim okresie notuje się nagminnie wypowiedanie funkcjonariuszom stancji i pomieszczeń sublokatorskich.

## VI. WARUNKI PRACY

W katastroficznych warunkach lokalowych znajduje się Komenda Miejska MO w Elblągu. Jej bazę stanowią tymczasowo postawione baraki bez żadnego zaplecza, o akustycznych ścianach i bez aresztu.

W podobnie trudnych, zagrzybionych i mało funkcjonalnych budynkach skoszarowani są funkcjonariusze ZOMO. Komenda Wojewódzka MO w Elblągu zajmuje obiekt o znacznym zużyciu. Ciasnota i niefunkcjonalność eliminują ten obiekt do wykonywania zadań zgodnie z przeznaczeniem.

Baza lokalowa niektórych jednostek terenowych nie nadaje się do dalszego użytkowania. Istnieje pilna potrzeba budowy nowych obiektów względnie większych prac modernizacyjnych w takich jednostkach jak: Nowy Staw, Gardeja, Sadlinki, Godkowo, Markusy, Prabuty, Płoskinia, Kisielice i Mikołajki Pomorskie.

## WNIOSKI

W ostatnich latach szereg priorytetów usunęły na plan dalszy resort MSW. Zaniedbania w tym zakresie ostro zarysowały się w okresie wzmożonej działalności organów porządku i bezpieczeństwa publicznego.

W województwie elbląskim do bardzo pilnych zadań warunkujących właściwe funkcjonowanie organów MO i SB należy:

1. Rozpoczęcie budowy nowych obiektów KW MO w Elblągu.
2. Pozyskanie obiektu dla potrzeb Komendy Miejskiej MO.
3. Podjęcie budowy dalszych obiektów koszarowych ZOMO w Elblągu.
4. Budowa hotelu dla funkcjonariuszy MO i SB.
5. Rozpoczęcie budowy nowych posterunków w: Nowym Stawie, Sadlinkach i Godkowie.
6. Podjęcie zakładowego budownictwa mieszkaniowego.
7. Pozyskanie obiektu z przeznaczeniem na ośrodek rekreacyjno-wypoczynkowy sobotnio-niedzielny.

Opracował:  
Wydział Administracyjny KW PZPR  
w oparciu o materiały KW MO

Elbląg, październik 1982 [r.]

Źródło: Archiwum Państwowe w Elblągu z siedzibą w Malborku, KW PZPR w Elblągu, sygn. 477, k. 130–134.

<sup>a</sup> Datę dopisano odręcznie.

<sup>b</sup> Chodzi najpewniej o poliklinikę.